

Klimarisikorapport 2021

Selbu Sparebank

Innholdsfortegnelse

Klimarisikorapport 2021	2
1. Introduksjon	2
2. Virksomhetsstyring	2
2.1. Styrets oppsyn av klimarelaterte risikoer og muligheter	2
2.2. Ledelsens rolle i vurdering og styring av klimarelaterte risikoer og muligheter	2
3. Strategi	2
3.1. Klimarelaterte risikoer og mulighet på kort og lang sikt	2
3.2. Betydningen av klimarelaterte risikoer og muligheter for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging	5
3.3. Potensiell betydning av ulike scenarioer for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging	5
4. Risikostyring	6
4.1. Prosessene virksomhet benytter for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko	6
4.1.1. Kredittrisiko	6
4.1.2. Likviditetsrisiko	7
4.1.3. Markedsrisiko	7
4.1.4. Operasjonell risiko	7
4.2. Virksomhetens prosesser for håndtering av klimarelatert risiko	7
4.3. Hvilke prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er integrert i bankens helhetlige risikostyring	7
5. Mål og Metoder	8
5.1. Metoder virksomheten bruker for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter i lys av dens strategi og prosesser for risikostyring	8
5.2. Rapportering av Scope 1, 2 og 3-klimagassutslipp og relaterte risikofaktorer	8
5.3. Mål virksomheten bruker for å håndtere klimarelaterte risikoer og muligheter og resultater i forhold til målene	11
6. Veien videre	11

Klimarisikorapport 2021

1. Introduksjon

Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) er et anerkjent rammeverk for rapportering på klimarisiko. TCFD-rapporten setter søkelys på klima og er delt inn i fire hovedområder:

- Virksomhetsstyring
- Strategi
- Risikostyring
- Mål og metoder

2. Virksomhetsstyring

2.1. Styrets oppsyn av klimarelaterte risikoer og muligheter

Styret vedtar bankens strategier og har det overordnede ansvaret for bærekraft. Banken har integrert bærekraft i bankens forretningsstrategier. I den løpende strategiprosess er bærekraft et gjennomgående tema som vil sette føringer for bankens strategi for årene som kommer. I kredittsaker som rapporteres til styret er omtale og vurdering av kundens klimarisiko del av saksforholdet.

2.2. Ledelsens rolle i vurdering og styring av klimarelaterte risikoer og muligheter

Ansvaret for klimarisiko ligger hos ledelsen. Adm. banksjef er ansvarlig for å gjennomføre vedtatte retningslinjer på bærekraft. Det gjøres i tett samarbeid med bankens enheter for å sørge for at vi integrerer klima og bærekraft i alt vi gjør. Herunder å bruke hele vårt handlingsrom og iverksette effektiv og resultatorienterte tiltak for å fremme dette.

3. Strategi

3.1. Klimarelaterte risikoer og mulighet på kort og lang sikt

TCFD deler klimarelatert risiko i to hovedkategorier; risiko knyttet til overgangen til lavutslippssamfunnet (overgangsrisiko) og risiko knyttet til fysiske konsekvenser av klimaendring (fysisk risiko). For banken er det overgangsrisiko som representerer den største trusselen. Parisavtalen står sentralt i overgangen til lavutslippssamfunnet og banken har derfor valgt å legge Parisavtalens frister og Norges forpliktelser til grunn for bankens vurdering av klimarelatert risiko og klimarelaterte muligheter:

- Kort sikt: 1-8 år (Norge skal redusere utslipp med 50-55 prosent innen 2030)
- Lang sikt: 8-28 år (Norge skal være et lavutslippssamfunn innen 2050)

Tabell 1. Klimarelaterte muligheter

	Mulighetselementer	Potensielle muligheter	Kort sikt	Lang sikt
Ressurs-effektivitet	- Resirkulering - Sirkulær økonomi - Energieffektive bygninger	- Reduserer risiko for redusert sikkerhetsmessig verdi i utlånsporteføljen - Reduserer refinansieringsrisiko/ innlåsningsseffekt - Reduserer risiko for manglende betjeningsevne i utlånsporteføljen	X X X	X X X
Energikilder	- Solcelleanlegg på bygg - El-biler - Fjernvarme på Stjørdal	- Redusert omdømmerisiko - Reduserte kostnader	X X X	X X X
Produkter og tjenester	- Nye finansielle produkter (grønne lån)	- Reduserer omdømmerisiko	X	X
Markeder	- Tilgang til nye markeder og kunder med redusert karbonfot avtrykk	- Økte inntekter - Reduserer omdømmerisiko - Økt diversifisering i utlånsporteføljen - Tilgang til billigere/grønn finansiering/kapital (green bonds /Sustainability linked loans)	X X X X	X X X X

Tabell 2. Klimarisiko

	Risikoelementer	Potensielle konsekvenser	Kort sikt	Lang sikt
Overgangsrisiko	Politisk og regulatorisk risiko			
	- Økt Co2/karbonskatt eller avgifter	- Økte kostnader på kort/lang sikt	X	X
	- Strengere utslippsregulering	- Risiko for økt betalingsmislighold/tap i utlånsporteføljen	X	X
	- Regulering av eksisterende produkter og tjenester		X	X
	- Nye former for juridisk ansvar		X	X
	- Regulatoriske krav til andre aktører i våre kunders verdikjeden		X	X
	Teknologisk risiko			
	- Utskiftning av eksisterende produkter/tjenester med lav og nullutslippsalternativer	- Risiko for innlåsningsseffekt/økt refinansieringsrisiko	X	X
	- Mislykkede investeringer i ny teknologi	- Risiko for redusert panteverdi («stranded assets»)	X	X
	- Kostnader med overgang til lav og null utslippsalternativer	- Risiko for økte tap i utlånsporteføljen som følge av redusert sikkerhetsmessig verdier	X	X
	Markedsrisiko			
	- Endrede kundemønstre	- Risiko for økte konkurser i utlånsporteføljen som igjen kan føre til økte tap i utlånsporteføljen	X	X
	- Usikre markedssignaler			
	- Økte ressurs- og materialkostnader	- Redusert sikkerhetsmessige verdier i utlånsporteføljen	X	X
	- kreditteksponering i marked med redusert/sviktende etterspørsel			
	Omdømmerisiko			

Fysisk risiko	- Endrede kundepreferanser - Omdømmeproblemer for spesifikke næringer og bransjer - Økt press fra investorer/samfunnet/kunder/politiske interessenter m.fl	- Risiko for redusert tilgang til finansiering/kapital - Risiko for høyere prising på finansiering/kapital - Risiko for at man ikke tiltrekker seg den beste arbeidskraften dersom man har høy karbonrelatert kreditteksponering/ikke fokus på bærekraft	X X X	X X X
	Akutt risiko			
	- Ekstremvær - Uforutsigbare hendelser (flom/ras)	- Tapte inntekter på kort/lang sikt - Økte kostnader på kort/lang sikt	X X	X X
	Varig risiko			
	- Endringer i nedbørmønstre og større variasjoner i været - Økende gjennomsnittstemperatur - Økende havnivå - Havforsuring	- Tapte inntekter på kort/lang sikt - Økte kostnader på kort/lang sikt	X	X X X X

3.2. Betydningen av klimarelaterte risikoer og muligheter for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging

Vi ønsker å gjøre det mulig for våre kunder å ta bærekraftige valg ved å tilby spareprodukter med bærekraftig profil. Våre fondsleverandører gir kundene muligheter til å velge grønne spareprodukter. Banken jobber aktivt med å komme frem til grønne produkter på utlånssiden.

For våre bedriftsmarkedskunder er det integrert en ESG-analysemodul i kredittprosessen.

Banken jobber aktivt med å innhente leverandørreklæring på ESG som skal sikre at banken benytter leverandører som har verdier og klimamål som er på linje med banken.

3.3. Potensiell betydning av ulike scenarioer for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging

Klimaendringer og overgangen til lavutslippssamfunnet vil ha en innvirkning på banken. Scenarioanalyse beskriver hvordan ulike scenarier vil påvirke bankens strategi, forretningsområder og finansielle planlegging.

Vi har gått gjennom og vurdert Finanstilsynets klimascenarier. Vi har etter egen mening per tidspunkt ikke data eller metodeverk til å kunne foreta andre typer vurderinger. Vi har så lagt til grunn at det såkalte basisscenarioet, som betyr at verdens beslutningstager etter hvert klarer å iverksette tiltak for å nå eller nesten nå paris-avtalens mål om å begrense temperaturstigningen. Vi vil i videre utvikling se på muligheten for å implementere andre scenarier i vår rapport

4. Risikostyring

4.1. Prosessene virksomhet benytter for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko

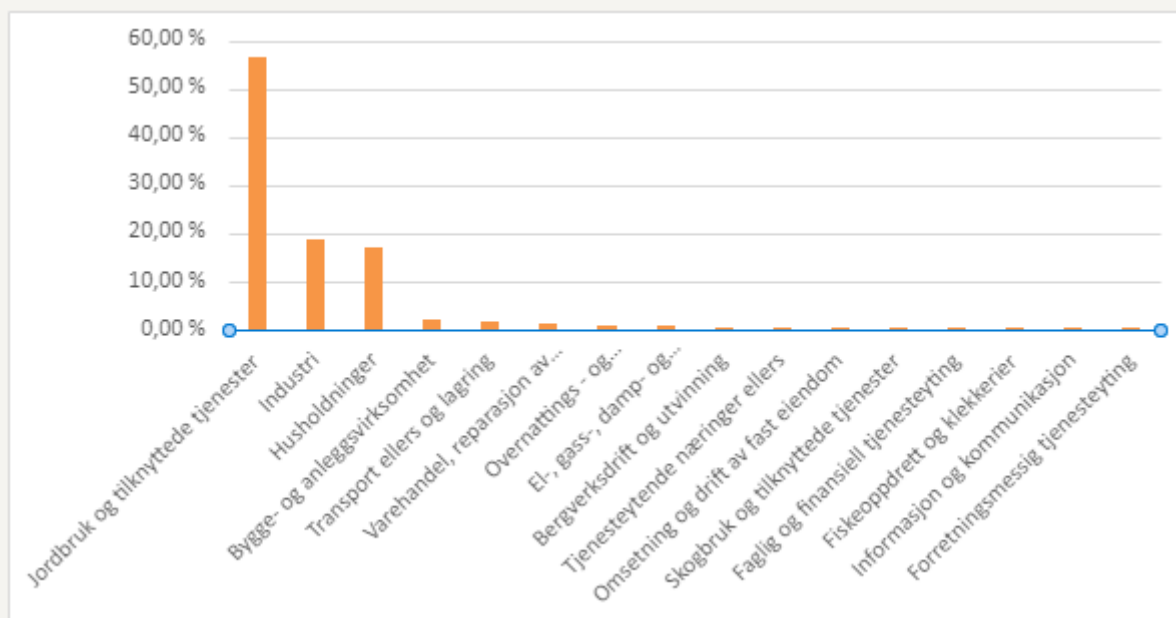
Overordnet rapporterer banken på kredittrisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Under risikoprosessen identifiseres og vurderes alle relevante risikomomenter deriblant klimarisiko.

4.1.1. Kredittrisiko

Klimarisiko påvirker kredittrisiko i den grad klimarelaterte problemstillinger øker sannsynligheten for redusert betjeningsevne, redusert panteverdi eller mislighold. Risikomatrisen i tabell 2 trekker frem klimarelaterte problemstillinger som kan ha slike konsekvenser.

Selbu Sparebank sin utlånsportefølje består av omtrent 80 prosent lån til privatpersoner og 20 prosent til bedrifter ol. Størsteparten av utslippene forbundet med bankens utlånsvirksomhet kommer fra Jordbruk og tilknyttede tjenester (56 prosent). Figuren nedenfor viser de største utslippskildene i vår utlånsportefølje.

FIGUR 1. Klimautslipp fordelt på hovednæringsgrupper

Jordbruk utgjør vår desidert største eksponeringskilde mtp utslipp. Vi vil derfor rette fokus og innsats for å jobbe sammen med næringen med mål om å redusere utslipp. Tiltak vi ser for oss p.t. er å bidra til kunnskapsformidling samt også vurdere å tilby «grønne lån» med redusert rente for finansiering av investeringer som reduserer utslipp.

Selbu Sparebank er lite eksponert mot høyutslippsnæringene; transport, industri, internasjonal sjøfart og oljerelaterte næringer. Til sammen utgjør disse næringene kun 1,1 prosent av bankens utlånsportefølje. Dermed er banken relativt lite eksponert for klimarelatert kredittrisiko.

4.1.2. Likviditetsrisiko

Klimarelaterte problemstillinger innvirkning på likviditetsrisiko knytter seg hovedsakelig til prisen på finansiering. Dersom banken ikke har tilstrekkelig søkelys på bærekraft og tilfredsstiller kravene for tilgang på «grønn finansiering» risikerer banken å få dyrere finansiering.

4.1.3. Markedsrisiko

Bankens markedsrisiko er i hovedsak knyttet til likviditetsporteføljen, som må tilfredsstille kravene til en forsvarlig likviditetsforvaltning, utstedelse av egne obligasjoner og aksjer i strategiske samarbeidspartnere. Hovedformålet med plasseringer er å oppnå en god langsiktig avkastning med et akseptabelt risikonivå, og bidra til bærekraftig utvikling.

4.1.4. Operasjonell risiko

Klimarelatert risiko relatert til operasjonell risiko vil i all hovedsak knytte seg til omdømmerisiko og til konsekvensene av manglende tilpasning til lavutslippssamfunnet.

4.2. Virksomhetens prosesser for håndtering av klimarelatert risiko

Klimarisiko vil bli en integrert del av bankens forretningsområder etter hvert som scenarioanalyser, kartlegging av klimarelatert risiko og måleindikatorer for klimarisiko blir utviklet. Banken er foreløpig i startfasen av dette arbeidet.

I kredittsaker for næringskunder skal ESG-modul implementeres og det foretas vurdering av kunders klimarisiko. Formålet er at banken, gjennom allokering av kapital, skal bidra positivt til klima, miljø, sosiale forhold og god virksomhetsstyring.

4.3. Hvilke prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er integrert i bankens helhetlige risikostyring

Vurderinger av klimarisiko er innlemmet i alle innvilgessaker på bedriftsmarkedet. Dokumentasjon om kunde og panteobjekt som sertifiseringer, energiattester, klassifiseringer og lignende skal etterspørres i alle saker. Selbu Sparebank skal ikke finansiere formål som bidrar negativt til overgangen til lavutslippssamfunnet.

Selbu Sparebank er i startfasen av arbeidet med å identifisere, vurdere og håndtere klimarisiko. Sentralt fremover vil derfor være å sørge for kompetanseheving på området gjennom fagsamlinger og kursing.

5. Mål og Metoder

5.1. Metoder virksomheten bruker for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter i lys av dens strategi og prosesser for risikostyring

Selbu Sparebank beregner scope 1, 2 og 3 utslipp etter fremgangsmåten lagt frem av GHG Protocol. Man skiller mellom tre forskjellige utslippskategorier:

Scope 1: Direkte utslipp fra utslippskilder som selskapet selv eier eller kontrollerer.

Scope 2: Indirekte utslipp fra innkjøpt energi.

Scope 3: Andre indirekte utslipp (som ikke er rapportert i Scope 2) fra selskapets verdikjede.

Banker bidrar blant annet til klimagassutslipp gjennom utlånsaktivitet. Ifølge GHG Protocol skal utslipp knyttet til utlån fordeles mellom investorer basert på andelen av prosjektets totale kostnader man har bidratt til å finansiere. Foreløpig er det svært få av bankens kunder som rapporterer på egne klimagassutslipp. For å kunne danne et bilde av karbonavtrykket til bankens utlånsportefølje har banken utarbeidet estimater for utslipp fra bankens utlånsportefølje basert på informasjon fra SSB om utlån og utslipp i Norge. Utslippene fordeles basert på bankens andel av totalt utlån i Norge. Vi kan identifisere minst tre problemer med denne tilnærmingen:

1. Omfanget av utslippene fra bankens utlånsportefølje er sannsynligvis overvurdert fordi man rimelig kan forvente at totale kostnader er større enn totalt utlån og dermed er fordelingsgrunnlaget for lite.
2. De totale utslippene for en gitt næring er ikke nødvendigvis representativ for bankens kunder innenfor næringen. Dermed kan de reelle utslippene være over- eller undervurdert.
3. Estimaten forteller hvor mye en gjennomsnittlig portefølje med sammensetningen av næringer som banken har slipper ut. De gir ikke informasjon om hvor mye bankens kunder faktisk slipper ut. Dermed vil ikke tiltak fra bankens eller kundens side reflekteres i estimatene.

Disse begrensningene er årsaken til at alle utslipp rapportert i tabell 4 kommer fra egen virksomhet. Estimat for utslipp fra bankens utlånsportefølje kommer frem i tabell 5.

5.2. Rapportering av Scope 1, 2 og 3-klimagassutslipp og relaterte risikofaktorer

Tabell 3. Forbruk av utslippsfaktorer

Forbruk	2021	
Bensin	17 301	Liter
Diesel	695	Liter
Elektrisitet	403 508	kWh

Tabell 4. Bankenes klimagassutslipp

Utslipp	2021	
Scope 1	0,05	Tonn CO2
Scope 2	16,14	Tonn CO2
Scope 3	32 380,15	Tonn CO2
Totalt	32 396,34	Tonn CO2

Tabell 5 Estimert klimagassutslipp fra bankens utlånsportefølje per 31.12.2021

Hovednæringsgrupper	Utlån (mill. kr)	Utslipp til luft (1 000 tonn CO2-ekvivalenter)	Bankens - Utlån (mill. kr)	Banken - Utslipp (1 000 tonn CO2-ekvivalenter)
Jordbruk og tilknyttede tjenester	64 973	4 913	241,20	18,24
Skogbruk og tilknyttede tjenester	5 869	53	3,70	0,03
Fiske og fangst	43 212	852	-	-
Fiskeoppdrett og klekkerier	32 177	48	5,80	0,01
Bergverksdrift og utvinning	11 477	303	7,40	0,20
Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	4 244	-	-	-
Utvinning av råolje og naturgass	12 226	14 660	-	-
Industri	89 696	11 831	45,90	6,05
Bygging av skip og båter	6 719	-	-	-
El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	47 305	1 670	6,00	0,21
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	13 739	1 410	-	-
Bygge- og anleggsvirksomhet	197 637	2 186	58,50	0,65
Varehandel, reparasjon av motorvogner	84 435	1 104	25,80	0,34
Utenriks sjøfart og rørtransport	76 949	16 214	-	-
Transport ellers og lagring	85 939	5 229	9,90	0,60
Overnattings- og serveringsvirksomhet	20 637	116	52,90	0,30
Informasjon og kommunikasjon	24 076	42	4,40	0,01
Omsetning og drift av fast eiendom	779 636	85	427,90	0,05
Faglig og finansiell tjenesteyting	95 492	108	9,30	0,01
Forretningsmessig tjenesteyting	51 046	16	17,80	0,01
Tjenesteytende næringer ellers	73 213	509	27,80	0,19
Husholdninger	3 598 165	5 039	3 909,90	5,48
Totalt	5 418 863	66 388	4 854,20	32,37

Kilde 1: <https://www.ssb.no/bank-og-finansmarked/finansinstitusjoner-og-andre-finansielle-foretak/statistikk/banker-og-kredittforetak>Kilde 2: <https://www.ssb.no/statbank/table/09288/tableViewLayout1?loadedQueryId=10061757&timeType=top&timeValue=1>

5.3. Mål virksomheten bruker for å håndtere klimarelaterte risikoer og muligheter og resultater i forhold til målene

Banken har som ambisjon å arbeide med klimaproblematikk på en måte som tilfredsstiller storsamfunnets forventninger til oss, herunder alle formelle krav som kommer. Banken ble for første gang sertifisert som Miljøfyrtårn høsten 2021.

Banken er i prosess med å implementere bærekraft som en integrert del av bankens virksomhetsstyring. Første steg var å bli Miljøfyrtårnsertifisert. På grunnlag av data samlet inn i forbindelse med sertifiseringen vil vi utarbeide mål for bankens bærekraftsarbeid de kommende årene.

Det er videre bankens ambisjon å utvikle en best mulig såkalt «GAR» (Green Asset Ratio) i forhold til de retningslinjer som er utarbeidet. Som en del av dette skal banken utvikle klimatilpassede produkter innenfor – men ikke begrenset til - områder som:

- Utlån
- Kreditter
- Sparing

Videre skal banken gjennom innkjøp, forvaltning av egen portefølje og dialog med kunder og markedet tilfredsstille storsamfunnets krav og overordnede forventninger til klima og miljøarbeid.

6. Veien videre

Selbu Sparebank vil fortsette å utøve samfunnsansvar og bidra til bærekraftige lokalsamfunn. Det er en rekke områder der banken ønsker å gjøre ytterligere forbedringer. Banken søker aktivt etter bedre modeller og alternative måter å fremme innsatsen Selbu Sparebank og dens kunder gjør for å bidra til et mer bærekraftig samfunn.

Arbeidet ble intensivert høsten 2021, gjennom Miljøfyrtårnsertifiseringen, i tråd med at stadig flere retningslinjer og krav vedtas i EU og kommer til Norge gjennom EØS avtalen.

Områdene banken vil fortsette å jobbe aktivt med inkluderer:

- Organisatorisk plassering av arbeidet med Klimarisiko innenfor både kreditt og risk/compliance i banken
- Opplæring i grunnleggende arbeid med klimarisiko for alle i organisasjonen.
- Gjennomgå bankens bedriftskundeportefølje med utgangspunkt i næringskoder, og lage en bransjebasert oversikt.
- Foreta en første gjennomgang av de bransjer som er antatt mest eksponert for klimarisiko